

С Р П С К А

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

БРОЈ 5 ПАРА

Стар Редакције и Ад-
министрације Косма-
ска ул. бр. 22.Оглас се дају у Ад-
министрацију. Цена
утврђена.Неплаћена се писма
не примају. — Руко-
писи се не враћају.Писма, рукописе, но-
вац и све остало што
се односи на лист,
слати власнику листа

Србија и Грчка

НИШ, 9. августа

Сазнаје се из владиних кругова да је између наше и грчке владе измењано више значајних депеша. Депеша атинске владе унела је расположење у наше владајуће кругове.

ЈОВАНОВИЋ

Школа и наставници

— УПУЋЕНО Г. МИНИСТРУ ПРОСВЕТЕ —

И ако смо у највећој ратној хуца где се ништи осим једне пушака и гротања топова не чује, ипак ћемо проговорити о једном питању које дубоко засеца у животне интересе наше школе и наше шкоаске омладине. Том приликом ћемо слободни да учинамо неколико потребних напомена Г. Министру Просвете а и интелигентнијим представницима Народне Скупштине, која, право да кажемо, не врши бајш најбоље и потпуно своју широку и дедикатну дужност у овим важним и судбоносним приликама. Народна Скупштина у разним питањима свију области државне управе требала би да покаже много више агилности, иницијативе и енергије. Међутим Скупштини остаје готово равнодушна. Концентрисају сву своју пажњу на спољне догађаје и на развој међународно-војне ситуације, она је пренебрегала своју дужност у земљи, пасивно посматра све унутрашње ствари и унутрашња питања и свела се по готову на један прост механизам без стврснога живота. На пример, школа и настава који су од најбитније важности по целокупну нашу омладину и њену будућност, не занимају ни мало наше народно представништво, а у првом реду а нарочито просветне и иштамне чланове његове. И то је за сваку усуду.

Ми сви знамо, да се наша деца, наша омладина, на којима ће остати проширена Србија, по ваздан налазе по улицама и другим јавним и сакривеним

местима, где на убиствен начин траће своје скупоцено време и сраћају дуге дане. И никоме до данас, од позвањих и меродавних, не паде на ум, шта да се уради са том депом и да потражи лека катастрофи, која ће наступити за нашу омладину, после ових ратних прилика и догађаја. То је по мало и природно и може се оправдати збуњеношћу, која је обузела читаву земљу услед неизвесности опште ситуације и тежње, да се све уложи за одбрану земље. Али Велика Генерација, која је створила ове велике ратне догађаје и успехе, треба да остане до краја велика и да свему у земљи нађе лека. Господа министри и народни председници треба о свему да воде рачуна. Наша влада, која је дозволила, да неколицина газдашких синова и министрових рођака оду у Солун, да похађају неке француске школе и курсеве у њима и да се извуку испод војне обавезе, требало би, да поведу рачуна и о овоме огромном остатку у земљи. Треба наћи неку рационалну меру, која се има употребити, да би се помогло целој нашој омладини.

Данашњи г. министар просвете, ако не нађе неку солучију овим јадним школским приликама, носаче велику одговорност за будућност, која ће се родити из ових ратних догађаја. Наша је школска омладина убивена и осакаћена. Ми ћемо у будућности имати читав један низ пропалих, штурних, осакаћених и морално разтраћених генерација, од ко-

јих ће да трпи цела земља и њен углед и живот у земљи.

Ми понављамо, то је питање веома важно и оно треба да заинтересује нашу пажњу у великој мери. Ми смо, да би једно од првих питања у Министарству Просвете, која су на дневном реду, требало бити питање о томе: како ће да се нађе могућност, да школе и гимназије прораде, барем у могућој мери, и на тај се начин деца и школска омладина извуку из убиственог положаја, у коме се данас налаза. Сви врло добро знамо, да су од почетка балканских ратова, па до данас, за три пуне године, наше школске године у нересовним приликама, да су по неке биле и потпуно затворене. А какве су штете могли ђаци у тим нередовним приликама имати и имали, није потребно ни говорити. То најбоље знају наставници, који су у положају да о томе даду тачну оцену и ђачки родитељи, који тешко осећају очевидно пропадање њихове деце. Што је главно и апсолутно тачно, то је, да ће се та штета и тежба јасно показати тек по окончању и ликвидирању ових ратних догађаја и у даљој будућности.

Слободни смо приметити да наш Министар Просвете и Просветни Савет врло малу пажњу поклањају овом питању. Дужност нашег Министра Просвете била је, и треба да буде, да учини, да се барем у наредној школској години, све школа, у којима је то иоле могуће, отворе и у њима отпочне рад. Онда ће тек г. Министар доказати, да је кадар потпуно да схвати даљу будућност наше школе и школске омладине и да је на висини данашње тешке ситу-

ације.

Напротив, истини, по приватним извештајима, сазнајемо — а врло је могуће, да то није тачно, што би тако желели — да г. Министар намерава у интересу уравнотежења прекораченог буџета, наставне снаге у новим крајевима ослаби, и да би на тај начин извео неку уштеду. Ако је то тачно, и ако г. Министар има такву идеју, ми га јавно осуђујемо. Зар у просвети крпирати? Зар и ово мало наставних снага слабити? То може сваки други да учини, само не г. Министар Просвете, јер је он по својој положају позван, напротив, најревносније и најживље да штити школу и наставнике, а никако да иде против њих.

Ово износимо у најлепшој намери и сматрамо, да је г. Министар дужан, да у споразуму са својим друговима у влади нађе пута и начина, те да се овим суровим приликама, од којих наша школска омладина страда, учини крај и да нареди, да од јесени у свима школама, које нису неопходне за војне потребе, отпочне рад, рад озбиљан и интензиван, јер се много издангубило. Кад је могуће, да у свима осталим зараћеним државама раде школе и гимназије, зашто да не раде у нашој земљи, у толико пре, што се иначе у прошлим ратовима много у школама пропустило.

Молимо г. Министра, да размисли о овим нашим неколиким напоменама, да их усвоји, преко надлежних, издејствује ослобођење професора и учитеља, који су на обичним војним дужностима и да их упуту у школе на рад и на тај начин спасе од пропасти и штете нашу децу и ђаче, који неодољиво пропадају по ули-

цама и који су све, што су ранијих година научили, за ове три ратне године заборавили. Волели бисмо, ако ово наше писање не би остало без практичних резултата.

Работ

Пре неколико дана писао сам о оној рупи, коју је општина дала да се ископа тамо, негде око Хаџи-Поповца.

Јуче сам прошао туда и видео сам опет исте људе. Из радозналости да копање није ушло и у другу недељу, навратих код њих. Али моме запрепаштењу није било краја када сам видео да се рупа, која је копана пуних пет дана и која је општину стала преко 150 дина, затрпавала. Од једног копача, поводом овога, добио сам ове информације: инжењер није добро промерио те је рупа имала бити на сред колског пута. И због тога се иста морала да затрпа.

Бадава. Нигде се више не краде но у Баточини на ваљару, а нигде се више не растура и расипа но у београдској општини.

Аргус

Национална економија

Данас, у добу ратовања, живот целога народа, који је у позадини, лежи искључиво у рукама наших трговаца. Они дају директиву, да ли ћемо моћи да живимо, или, да ли ћемо гладовати. У Србији нема данас човека, који се не тужи на трговачки staleж. Кад прође рат и кад буду могле на широку јавност изићи све нечувене бруталности, онда ће се и видети да је од свих staleжа у Србији, најгори био трговачки staleж. Без милости је он убивао живот целога грађанства. Није у питању, која је класа трговачког staleжа чинила то, то је чинио трговачки staleж. Мали трговци (бакали) ту же се на грисисте, а грисисте бране се трошковима око тешкоће увоза робе. Све је то неистина која треба да обмане и народ и власти. 5. августа ове године, у трговини грисисте К. долазили су ујутру бакали и куповали сандук шећера од 50 кгр. по 125 дина. У 10 сати, истога

дана, морали су плаћати 128 дина, у подне морали су бакали плаћати 130 дина. У четири сата 132 дина, а у 6 сати 135 дина. За исти сандук од 50 кг. За један дан цена се подигла за 10 дина. То није последица теškoћа, које је створило ово ратно стање. Када је гростиста К. сместио свој шећер у свој магацин, он је извео и калкулацију и пронашао је, да уз свој пристајан добитак може бакалима продавати сандук шећера по 125 дина. Од куда онда оно и онолико пензање цена у једноме дану? Тужимо се на недостатак вагона, значи, да довоз није могао у једноме дану утицати на то. Шта се онда мора природно закључивати?

Гростисте, богати трговци, мине најсрамније преступе против људскога живота у овоме рату. Кад они продају бакалима сандук шећера по 135 дина, а то је један килограм 2 дина и 70 пара дина, онда је природно, да најсолиднији бакали не могу килограм шећера продавати испод 3 дина, а несавесним бакалима, по периферијама, отворен је пут, да продају и по 5 динара. Сиротиња која прима општинску помоћ, а упућена је и приморана је, да га до могућности, на мало купује, — најгоре страда.

Ми у Београду имамо неколико гростиста и они држе живот великог дела Србије у својим рукама. Ти исти људи, без сумње, морају стајати у тесној вези са нашом Трг. Комором, а она тражи све могуће право од државе и њезине помоћи; и кад би се то дало, ми, грешни људи, који имају право на свој живот, морали би од глади скапати.

У овоме рату, трговачки морал је на најнижем степену.

Женски свет

Францускиња у данашњем рату.

У једном париском илустрованом часопису доноси Жил Демолен, чувени женски критичар, опис францускиње у данашњем рату. Ми доносимо највише драгим читатељкама само у изводу срж поменутог описа, желећи да им корисно послужи, ако би биле раде да се угледају на жену једног најкултуријег народа.

„Францускиња је спавала у бури рајских осећања, пловени мирно, без предасуда преко вела раскоши и мрака, или гајећи по трњу друштвеног зла, као по утабаној стази после пролетње кишице — када ју је будила труба о објави рата. И у колико је њен страсти сан био дубок и далек од јаве жи-

вота, у толико је њена љубав према отаџбини била силнија, свежаја непомућена. Она се после првих звука савести и дужности тргла и похитала, да заборави на светлост булевара и мрак страсти, а да се жртвује сва заједница, коју мужевни називају отаџбином.

Ви је данас видите у белој хаљини, са белом марамом око неке раскошне фризури. И верујте ду је њена душа исто тако чиста у милосрђу које немиле поклања, као што је и белина њене беле хаљине. Сва своја ранија уживања, све допуштене и недопуштене насладе, она је данас заменила узвишеном обавезом према отаџбини. И она је срећна, када види себе способну да ублажи тон јаука оних који се боре за њено благостање, исто онако срећна, као што је раније било, када пред својим ногама види море понизних обожаваоца.

Францускиња је данас мајка онима којима пре рата беше љубазница. Колико узвишености у појимању дужности, колико потпуности у особинама и карактеру.“

Наше Железнице

Портрети са наших железница

За остале своје пријатеље који су га одржали на положају председника железн. удружења постарао се је да и они понешто добију и тако на пример ма данас видимо Свет. Лукића у комисији у Солуну са двадесет дан. дневне дијурне. Перу Јовановића на положају шефа активне контроле, Јоцу Тодоровића на положају шефа персонал. одсека, Божа Маџвић шеф рачуноводства Нишке радионице, Андра Петровић (вештак) контролор возова а добио је скоро и класу, Миладина Ђурић такође у комисији и кад погледате котерија из обе групе заузела је сва места са којих она диктира како хоће — Дакле Јоца и његова компанија добили су шта су хтели. Али један Гордијев чвор који Јоци задаје грдне муке има да открије њихову велику заверу и заједницу.

Као што сам напред напомену Јоца дугује Гачули

много за раније учињене заслуге и сада је време да му се одужа, али ствар иде врло трајава. Јоца је успео да свима члановима котерија по вешто да, али са Гачулом не може ништа да учини.

По уговору између њих двоје Гачула треба да буде секретар V одељења где је шеф Јоца Тодоровић Гачулин добар пријатељ али ова ствар зависи лично од Министра Грађевина. Јоца

позивајући г. Драшковића као исправна човека који већ гони котерију несме ни да му помене за Гачулу, док међутим Гачула тражи да се и према њему испуни обавеза као и према другим члановима јер су сви доби- ли шта су хтели сем њега, иначе ако Гачула не добије што треба он ће бити принуђен да открије многе ствари о њиховом савезу које би Јоцу јако компромитовале.

Захтеви Бугарске

— Изјава г. Бошковића, нашег посланка у Лондону —

ЛОНДОН, 2 авг.
(поштом из Солуна)

Јављају из Њу-Јорка: Господин Бошковић, српски посланик у Лондону, у једном разговору са представником „Америчке Удружене Штампе,“ говорећи о бугарским захтевима који су недавно формулисани у Енглеској, казао је да Србија није никада признавала македонске Словене за Бугаре. То се такође види и из речи српско-бугарског уговора од 1912 године, по коме је Србија пристала да призна права Бугарске само на територији источно од Родова и Струме Поступак учињен 1912 године Бугарској и на коме Бугарска покушава данас да заснива своје захтеве, био је мотивисан обзирима политичког опортунитета и учињен је под извесним условима, тачно одређеним, а који нису били испуњени. Ова последња чињеница, заједно са интервенцијом Аустрије на нашу штету, и с обзиром на помоћ коју смо дали Бугарској на Једрену, принуђила нас је да тражимо ревизију уговора. Ми смо прихватили руски предлог за арбитражу, али нас је јуна 1913 изненада напала, распалавши на тај начин и други рат на Балкану. Заједно са Грчком нашом савезницом одбацили смо Бу-

гаре до њихових старих граница, нагнавши их на тај начин да потпишу Букурешки Уговор. Потпуно је јасно да је Бугарска, на паднувши нас, поцепала уговор од 1912, а са њиме и своја права на Македонију. Апсолутно је немогуће избрисати из историје трагичну успомену на 1913 годину. Жртве које су нам биле наметнуте огромне су и ми данас држимо територију по двоструком праву: освојења и народности.

Сем тога не треба заборавити, да ми сада морамо да гледамо на Бугарску не више као на пријатеља. А после истичу се такође и важни стратегијски обзирни, који нам налажу да очувамо наше садашње поседе и да имамо са Грчком дугу заједничку границу.

Сваки захтев уступака, заснован на томе да су Македонци бугарске расе, само повећава тешкоћу решења тога питања. Србија није никада признавала то тврђење и не може се упуштати ни у какав разговор са том полазном тачком. Ако би се извесни уступци могли под извесним условима учинити, то би могло бити једино из разлога политичке опортуности и најзад да би се помогло општој савезничкој ствари,

али би то у нашем смислу условљавало предају једнога дела Србије и српског становништва.

Обострани уступци омогућили би да се изиђе из садашњег тешког положаја. За сада Бугарска мисли да све узме, а да ништа не да. Она износи максимум својих територијалних захтева и, што је можда најчудноватије, жели да буде смејта услужена; Србија би имала сама да учини све жртве. Дојста то није игра отвореним картама. Бугарска изјављује да она нема шта да се брине за наше накнаде и то нас гони да се више него икада постарамо да сачувамо наше интересе.

Бугарска нема шта да очекује од аустро-немачке победе на Балкану, јер би тада Солун и цела Македонија прешла у руке Аустрије. После Србије дошао би ред на Бугарску да буде жртва немачког „дранг нах остен“ и турских тежња да бар делимично поврате отоманску територију, изгубљену на западу; због тога би Бугарска имала добре разлоге да буде умеренија и да води рачуна о томе шта је могуће у садашњим околностима.

Очекујући, ми морамо бити спремни да одбијемо сваки нови напад Аустро-Немца којим би хтели да себи прокрче пут до Цариграда, да би омели енглеско-француску офанзиву у Дарданелима да се приведе добром крају.

Са запада

— Извештај са француског вешта —

Париж, 8. августа.

Службени извештај од 7. августа, три часа по подне:

Иста активност артиљерије на ивицама Оазе, северно од Ена у Шампањи и на фронту Сеје. У Арго ни борба поткопима у области Вјен-Мари-Терез. Немци су имали врло знатне губитке на виховима Ленжа и Шрацманела. Ми смо

ПОДЛИСТАК

Pierre Loti

Madame Hrysantème

Сасвим сам тако и замишљао оне певачице, како сам [их гледао некада на сликане — са полузатвореним очима међу густим цвећем. Овај сам Јапан познавао много раније пре негоа доласка у њега, само што је у реалности нешто ситније и туробније. Но томе ће сигурно бити узрок натмурено небо и киша.

Док се господин Камгуру обуче и дође, ја ћу мирно вечерати.

На првом месту долази чорба, сервирана у лепој чинији, на којој су насликане робе у лету. Онда сушена риба са шећером, морски ракови са шећером, грашак са шећером, а воће

са — бибером. Све то, до душе, има грозан укус, али је за мене ново и неочекивано. Моје три дворкиње терају ме да једем, оним својим вечитим смејањем; правим јапанским смехом, који човека дражи — разуме се на свој начин, са танким штапићама и грациозним кашичицама. Мало по мало привикавам се на јапанска лица.

Сва моја околина чини се уосталом да је удешена према европском укусу, само што ја у први мах ни сам могао све оценити по заслуги — но можда ће ми се то временом свидети.

...Одједном долетим, из оне друге собе мала певачица, као слепи миш, који се уплаши од светлости дана, оно дете, које је мало пре носило на лицу страшну образину. Без сумње јој је натерала радозналост да ли

види. Као плашљива мачка поче преортати очима. Но, као да се за час припитомила, па се примила уз мене, као безазлено дете које се умиљава. Слатка је, нежна и елегантна. Са њеног давно развијеног дела шире се фини мирис. Чудно је нашминкана: бела као снег, а на сваком образу носи симетрично округлу мрљу од кармина. И уста су јој накарминисана, а доња усна златом бронзирана.

Из друге собе допре јак ударац на гитару, — сигурно знак, да се мала врати. И заиста — мала вила одлети својим идиотима...

Како би било, да се женим овом малом, и даље не тражам? Поступао бих са њом, као с дететом, (које ми је поверено на чување. Замишљао бих је, што управо и јесте: као дражесну и скупоцену играчку.

Како би то био красан брак!

И тај мах уђе Камгуру.

Одело му је сиво, а као наручено из какве параске, велике трговоне. Шешир мали у облику дање, а рукавице од беле свиле. Лице му је у исти мах и малено. Нос, као да уопште није ни понео собом, а а очи су му се једва виделе.

Поздравио ме је, као Јапанци већ обично поздрављао: савио се до пола и руке метуо на колена. Угао, што га је учинило његово горње тело с ногама, тако је оштар, да је изгледало као да се пребио на две половине, које су после по математичким правилима састављене. Нешто прогунђа кроз зубе — и то је израз највеће понизности у Микадовом царству.

— Говорите ли француски, господине Камгуру?

— Oui, monsieur.

И опет дубоки поклон.

После сваке речи, коју кажем, савије се као лутка, која се покреће концем. Шта више, и онда кад је сео поред мене, клањао се главом, мумлајући кроз зубе.

— Да ћа је по вољи чашица чаја, господине Камгуру?

Понован поклон, а онда изванредан гест руком, као да би хтео рећи: „Не усуђујем се... и сувише сте љубазни... уосталом да вас не одбијем.“

После првих мојих речи, већ је сасвим разумео шта од њега тражим,

— Наставиће се. —

Свесловенска Књижевница отворена је.

нашли један велики број непријатељских лешева у рововима на простору од 250 метара, које смо недавно освојали.

Извештај од 11 часова вече:

Обострано бомбардовање на великом броју тачака фронта, а нарочито: у Баји, на авицама Оазе, на Висоравни Кенвијер, у Шампањи, на фронту Перт-Босежур између Оазе и Мезе и у области Бетскур-Окур и у Вогезима у области Хилсеафирст. У Артоа су Немци, после јаке артиљеријске акције и три нова контранапада, извршена у току ноћи између 6 и 7 августа, успели да поврате ровове које смо им отели 5. августа на путу из Аблена у Ангр; непријатељ је имао осетних губитака у Аргови се води непрестано борба поткопима и употребом ручних граната.

У Дарданелима

— Артиљеријске борбе —

ПАЗИЗ, 8 авг.

Дарданелски фронт. — У јужној зони долазило је до сукоба међу патролама и водила се артиљеријска борба. У се ерној зони лево енглеско крило напредовало је у равници Анаферта,

Талијанске борбе

— Извештај са фронта —

Рим, 6. августа.

У ТРИЕНТУ, у зони Тонале, наша је артиљерија озбиљно оштетила непријатељев фор Ооци-Алти, чији су га бранитељи морали напустити.

У КАДОРД, у горњем Кардеволе, непријатељеве су батерије, пошто су узалуд покушале да одбаце наше трупе са положаја, упривиле ватру на варошицу и пркву Нисве ди Лавиналонго, изазвавши у њој пожар. У горњем Ријенцу знатно смо напредовали и освојили смо један редут на брду Латир.

но; освојили смо такође једну линију ровова у Драјцинев-Хиуе, заробивши 24 војника.

НА СОФИ, на сектору Толмина, одбили смо потпуно јаке против-нападе које је противник извршио ноћу између 4 и 5 августа на положаје које смо му били отели.

НА КРАСУ смо нешто мало напредовали. Заробили смо 53 војника и запленили један мотрљез. Непријатељ је све активнији у употреби авиоплана. Наши авијатичари и нарочита артиљерија за борбу са авиопланима успешно се брани од свих непријатељских авиоплана.

Компензације Бугарској

— Бугарска ће добити 40 хиљада кв. км. —

Солун, 9 авг.

Рајтеров биро јавља, да земљиште које ће се уступити Бугарској, као компензације за њену оружану акцију уз Четворни Споразум, износи око 40.000 кв. км. Србија уступа 16 000 кв. км., Грчка 10.000 кв. км., Турска 12 000 кв. км. и Румунија 2.000 кв. км.

Дневне вести

Тајна седница

Данас пре подне одржане се и друга тајна седница.

Балгијски посланик

Г. Јоцу Јовановаћа, помоћника министра иностраних дела посетио је белгијски посланик.

Код г. Пашића

Представници Сала из Споразума посетили су г. Пашића и са њиме су водили веома дуг разговор. У нишким владајућим се круговима овој посети придаје важан карактер и верује се да се између дипло-

мата и министра председника водио разговор о ситуацији створеној кораком Сила.

Општинска седница

Данас пре подне одржане се у Општини одборска седница.

Српска Застава

Националци покрећу у Нишу свој партијски орган Српску Заставу.

Леп прилог

Капелник г. Покорни предао је фонду породица изгнаних официра новоприкупљени приход са концерта у сума од 8018,25 Српским прилогом у дин. 3529 г. Покорни је до сада показао најлепши успех у прикупљању прилога за овај фонд.

Ниш—Цетиње

Из владиних се кругова сазнаје, да је између нишке и цетињске владе измењано неколико депеша односећих се на политичку ситуацију.

Белешке

Кроз неколико дана издаће писац нашег чланка „Факирзам“ карте „Огледало будућности и карактера“, које се помињу у дотичном чланку.

Карте су изванредно интересантне и од великог значаја за сваког. Цена им је 0,60 п. д. Има их у једном „штиму“ 21 комад, поред описа о њиховом постанку и о начину како треба с њима руководити.

Накнадно ћемо јавити адресу на коју се треба обраћати за куповину.

КРАГУЈЕВАЧКЕ ВЕСТИ

— Једна нужна напомена —
Мост — Биоскоп — Корво — Матарушка бања.

Крагујевац, 6 авг.

Ма да се и нема шта писати од важнијих вести, ипак ћемо се дотаћи неких наших околности, које више мање утичу на ток друштвени јавног живота.

Крагујевац данас додуше живи једним прелазним животом, и велике се наде полагају њега, после завршетка ових великих ратова. Општа његова неууређеност, данас, не може се

критиковати, јер томе није ни време; али неке незнатне напомене, управо препоруке, могле би се надлежнима ставити до знања, како би се бар најнасушније потребе могле довести у ред, помоћу снаге, која се данас од Државе пристојно одржава.

Услед силног саобраћаја — што је већ било облигатно у ово ратно доба, — кадрма се варошка скоро сва изрила. Како главна, тако и споредне улице, на кишном времену скоро постају непроходне. Појмићете, колико тај факт утиче непријатно на грађанство — па и војену струку уопште, кад само замислите, шта стаје данас паробућа?!

Колосална тарифа, је л те?

Е због тога једно, а друго и због саме лепоте вароши, зашто не би искористити снагу заробљеника, кад Аустријанци ове употребљују данас, — по причању из најверодостојнијих извора, — на постављање ратних утврђења, и других још тежих послова. Зашто да наши и ненахрањени како треба, данас пропадају физички, а да ми њихове људе, — наше заробљенике не искористимо, кад су они сити и пијани овде код нас.

Да би Крагујевац добио исправну кадру, треба употребити извесан број заробљеника на тај посао, а за пренос шљунка из Лепевице, и камена са Вучковице употребити аутомобиле, којих сада хвала Богу имамо доста.

Поред тога, општина би добро урадила, да се постара и за коју клупу у горњем парку. Хвала Богу доста је болница данас затворених. Пред лицем команде шумадијске дивизије, области, не би требало дозволити, читаву вустуш у томе парку.

Мост у виду, сељачких речних „букава“, испред фабрике Вој. Тех. Завода, добили смо, — на најгорем месту. Зашто и крошто није он направљен тамо где је и раније био, чудо је. Прелазећи преко тог моста замишљате се, као она мађионичарка на жици. — Буди Бог с нама.

Наше је мишљење, да то „брвено“ треба одмах заменити темељним мостом, на месту где је овај и пре био.

Да пређемо и на остале друштвене наше прилике.

Биоскоп наш у корист „Црвеног Крста“, у велико ради.

Гледајући чешће у њему представе, све више долазимо до уверења, да је функција комисије за сузбијање заразе престала да дејствује.

Претрпаност је у Биоскопској сали толико, да је већ досадно посећивати га. Ономад је дошло, до таквог дијалога између једног секретара и једног официра, око отетог места за једним столом, да је то револтирало сву публику у околини тога стола. А зашто све то; зато што режисери дозвољавају, да посетиоци седе и у крило један другоме.

Као год што смо раније осуђивали оне, што не одобравају биоскопске представе, тако исто сад, протествујемо што у Биоскопу нема никаквог реда.

Слике су у Биоскопу врло лепе, и забава у њему много је пријатнија од оне у Чаргином позоришту. Услуга је у Пивници такође врло добра, а и цене солидне, поред све скупости.

Корво нам се је прилично проређао. Нешто војне страже које отераше у команду све оне, који су „заборавили“ да се тамо врате, — а нешто бање, које су нам данас потребније него икада, одвукоше прилично нашег света са корво-а, што се видно примећује. Назад, може се поуздано тврдити, да се и расположење све више губи за забавама, што год се дубље улази у — радовање, коме се крај још не може сагледати.

Све више и више почиње и наш женски свет да осећа тежину данашњих дана; те излазак на корво, у позориште, или биоскоп, више и не сматра као забаву, или врсту разонођења; већ као потребу, да што пре угледа зору наступајућег дана и чује — новости.

Само се тако и може протумачити факт, да су и позориште и биоскоп стално пуни и препуни публике, без обзира на високу цену.

Живот у бањи Матарушкој по причању многих посетилаца није никакав. У идућем писму доставићу вам многе неуредности те бање; ароганцију и безобзирност надзорника те бање, који формално отерује госте из исте; а нећу заборавити ни чувеног старешину — архимандрита из манастира Жиче, и његову „драгајину“ Јованку, о којима је некада „Штампа“ нашироко и надугачко писала.

Лела Перифева

РОМАН из београдског живота

— Госпођице, мајорица је задивљена. Видим да јој није баш најпријатније, држим да ће сада пући од муке. Ако, А све се до сада хвалила, како је мајстор у куповању. Е нашао се доп над попом. Изешће се од муке што ће мој поклон бити најлепши. И сва задовољна и зајупурена од радости и успеха и отишла је у кухању да се похвали куварници и девојци! —

— Женска посла! рече Стеван, тек колико да отпочне разговор. Млада девојка се на ово насмеја и ве рече ништа!

— Да ли су само све женске такве, као моја госпођа сестра? продужи да-

ље г. Стеван чврсто решен, да младу девојку пошто пото увуче у разговор. Ова диже очи и погледа га, али не рече ни речи! —

— Да ли сте и ви као и све бстале женске? — снажно је почињао офанзиву г. Стеван. Девојка је била у веома тешкој ситуацији. Била је у недоумици да ли да одговори.

Осећала је да ће, ако одговори реч повићи реч и да ће разговор узети веома широке размере. А то је оно, од чега се она тако јако бојала. У души је осећала неку језу од овог човека, која јој је уливао и страх и нешто, што није знала шта је, али услед чега би сва дрхтала и била као у грозници.

Да пак ћути, било је негодно. Бојала се да ће га њезино ћутање увредити, а то она никакво неби же-

лела.

Настала је пауза. Млади је човек у њу гледао, и не скидајући погледа чекао је одговор. Она је пак, мучећи се да нађе излаза из ове незгодне ситуације нерезивала и трећи чвор на једном истом концу.

— Питање је мало незгодно за одговор — рече најзад млада девојка. Из ваше малопређашње изјаве видим да сте велики непријатељ жена и према томе ма шта ја рекла, ви ћете ипак остати при своме: да су све женске исте, и да међу њима нема никакве разлике!

Овако неочекиван и овако одсечан одговор г. Стеван није очекивао!

— Наставиће се —

Последње вести

Бугарска акција

— Мишљење Румуна —

БУКУРЕШТ, 9 авг.

Пред дописником „Тана“ Таке Јонеску је изјавио да су све наде о учешћу Бугарске у акцију мелурићи од сапука. Званична Бугарска ма какве компензације добила не мисли да интервенише и да ће сви они који се надају да ће Бугарска ма и у дванаестом часу прићи Споразуму, доживети грдно разочарење.

Ћугари и Аустро-Немци

— Др Радославов се извињава. —

СОФИЈА, 9 августа

Специјални кореспондент „Келских Новина“ послао је своје ласту телеграфски извештај, да је др. Радославов шеф бугарске владе примио аустријског и немачког посланика у подужикој посети, и да је том приликом изјавио, да догађаји који се последњих дана одигравају у престоницама балканских држава, ниуко-лико неће изменити држање Бугарске према Немачкој и Аустрији.

Румунија и централне државе

— Затегнути односи: —

РИМ, 9 авг. — Борнале д' Италија доноси од свог букурешког кореспондента вест, да су односи између Румуније и централних сила веома затегнути. Као узрок овоме се наводи, категоричко одбијање Румуније да пропусти муниципалну за Турску.

Виљем и папа

— Виљем би пристао на мир —

РИМ, 9 авг.

Говори се, да је цар Виљем изјавио папи, да би он пристао на мир, али под тим условом да прво Сале Сперваума изнесу своје услове.

Турска и Италија

— Пред прекидом односа —

РИМ 9 авг.

Расположење за објаву рата Турској узима све шире размере. Влада је одржала неколико седница на којима је претресано питање о заједничкој акцији у Дарданелима и на Галипољу.

Факиризам

(Како сам дошао до ових открићења)

Мој спроводник није знао никакав други језик осим индиског, с тога нисмо ништа говорили. Објавивши цео логор хтедох натраг, но по његовој мимици изгледаше ми да је се требало још мало причекати док се Махараџа спреми.

Када смо дошли пред шатор он ме остави на неколико корачаја и отрча у шатор; мора бити да запита екселенцију да ли ме може увести.

Одмах потом шатор се отвори и Махараџа ме дочека у гала униформи. Могу слободно рећи, да никада у свом веку нисам на једним човеку видео толико злата и накита као на њему. Извиних се што и ја своју униформу нисам обукао, из разлога, што сам био жељан да прегледам индијанску војску, али да ћу бити слободан идућег дана посетити га у српској униформи. Рекох му унапред да је то походна тј. ратно одело и да га неће бог зна шта изненадити. Он ми се веома захвали, али одмах сам приметио да код њега нема више ове љубазности која је била при првом пријему, зашто неznam. Али сам по ручку одмах дознао разлог: умало што ми није хтео да ода тајну свих прадедова и да се још колеба да ли да учини издајство, јер ту тајну у целој Индији није нико знао осем њега, и при поласку из своје постојбине оставио је у једној малој касици, да његова жена преда његовом наследнику када порасте, да уме да чува тајну свих својих прадедова. Но ако се он враћа са војне онда њему да врати.

Мене је то све тако заинтересовало да сам био толико дрзак да га опоменем шта ми је на првом на-

шем виђењу обећао, и рекох му да један такав великан као што је он мора своју реч одржати.

Кануше му две крупне сузе, узе исту позитуру као и при првом састанку, уздахну као горски тигар и рече: морам одржати моју махараџску реч, јер нико од мојих предака није лагао, па вађу ни ја. Будз и моји предци нема ми опросте, али заклинјем те твојим родитељима и твојом милом отаџбином, да ме не одаш кој сам и из кога крају Индије (он ми је пре тога испричао одакле је и ко је као и о његовом хаљаду годишњем пореклу). Заклех се да ћу тајну сачувати и у гроб однећу, али само карте да могу издати. На то он устаде и рече: He! He. Ако ти је до трговине, ево ти блага колико хоћеш, и отвори један куфер, извади из њега једну штатулу злата сва у брилијантима и сафирима, отвори је и разбаца по столу. Читао сам да само султан има толиког драгог камења, али да ћу очима видети тако шта, то нисам могао веровати. Ту вам је било једно пет до шест вила драгог камена, брилијаната, сафира, смаргда, бисера и т. д. Он ми рече: бирај, узми све ако ти је до земаљског блага, али тајну, клече преда ме, тајну немој одати, Будо, претци ослободите ме или ме убите. Овај херој много тражи.

Само нама Србима је у рођено да можемо бити горди и рекох и ако сам сиромаш не тражим блага, но тајну, јер прсжих да је о Србији много читао и када је видео пред собом живог Србина, постао је од силног Махараџе пигмеј. Он онда настав: Буда и претци нека ми опросте, ти си господар моје душе и ја мога тела, теби морам хваљугодившњу тајну одати и исповедати се.

Свршиће се

Ватешке игре и спортови

од
Капетана Мил. Арсовића

Цена повезано 5.— дин.

КЊИЖАРА „НАПРЕДАК“
БЕОГРАД — КНЕЗ МИ-
ХАЛОВА УЛИЦА БР. 9.

249 6—9

НАЈНОВИЈЕ !!

Др. Ст. Станојевић проф. Унив.
и Д. Дероко проф.

Етнографска карта Српских Земаља (Српске претензије)

Цена 3.— дин.

КЊИЖАРСКО ИЗДАВАЧКИ ЗАВОД
„НАПРЕДАК“ Београд.

261

3—3

Антоније Ђорђевић

ШПЕДИТЕР

БЕОГРАД САВА

Јавља својим муштеријама и осталом трговачком свету да врши експедиције како увоз тако и провоз за унутрашњост Србије.

259

4—10

ПЕКМЕЗ И СУВЕ ШЉИВЕ

врло доброг квалитета продајем на више и на мање сасвим јефтиним ценом.

Примам у комисион коже и све друге ово земаљске производе.

Набављам на Нишкој пјаци и експедијем колонијалне и друге робе, најјефтиније.

Калман Б. Лебл

252 6—15 комисионер
Ниш, преко пута општине

ОБУЋАРСКА РАДЊА

ЈАНИЋИЈА СТЕРИЈАДИСА

— ПАЛАНКА —

ПОТРЕБУЈЕ РАДНИКЕ

Плаћа по својој тарифи, и то: мушке 6 динара, женске 5 динара. Посао сталан. 253, 8—15

Издаша је из штампе књига:

ГИГА ГЕРШИЋ

ЗАКОНИЦИ

ЦАРИНСКИ САВЕЗИ

У ТЕОРИЈИ И ПРАКТИЦИ

Њихова значења за тргов. политику садашњости и будућности, са посебним погледом на балкански савез по најновијим стручним радовима.

О овој академској расправи Г. Гига Гершић, наш најбољи познавац Међународног Права, опширно излаже неумесност царинског савеза са Аустро-Угарском и препоручује економско зближење Балканских Народа. — Књига има 11 штампаних табела велике осмине.

Цена 2:50 дин.

Књижарима 30 од сто рбата. Препродајцима 20 од сто или сваки шести примерак бесплатно.

Ко вам новац у напред пошаље, добије о нашем трошку.

Може се добити у свима књижарама или непосредно код издавача.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

ГЕЦЕ КОНА

БЕОГРАД

260

5—5

Сава Трифуловић КАНТАРЦИС-КИ РАДНИК, неки одмах дође у радњу Јелице Грујића — Јаворска улица бр. 7. — Путни трошак биће му плаћен. Траже се и други радници; нека се јаве одмах. 264, 2—2

Трчко вико и коњак

продаје по врло умереној цени Стовариште грчког вина и коњака у Нишу. — Обилићев венац број 22.

Продаја на веће и мање количине.

265, 3—5

Никола Дивић.

„СРБИЈА“

у Београду у палати Прометне Банке. 192,10-10

Против збојења когу
ЈЕДИНИ СИГУРАН И БЕЗОПАСАН
ЛЕК ЈЕСТЕ

БОРОЛАН

справљен по професору ШВАЦЕРУ

Цена оригиналној кутији 1.50 дин.

Шаље се доплатом. — Препродајцима 30% попушта.

Дворска Апотека Ботојевића — Скопље
245 10—25

АТАНАСИЈЕ Ј. ОЈДРОВИЋ И ДРУГ

ШПЕДИТЕРИ

СОЛУН — Ladatika № 19. — SALONIQUE

Врше све шпедитерске послове на солунској железничкој станици и пристаништу око свију транспората за Србију као и за иностранство брзо, солидно и по умереној цени, о чему имају част извести Господу увознике, извознике и остале заинтересоване муштерије. — За ближа обавештења обратити се на горњу адресу.

263,3—5

Ломничка Минерална Кисела Вода

Јављам свима потрошачима Ломничке Минералне Воде, да ја и даље радим, чега ради нека се као и досад на мене обрате.

Уједно јављам да сам се снабдела флашама и саобраћајним средствима и да ће сваки бити задовољен. Свака флаша снабдевана је запущачем „Петровића Ломница.“

МИЛЕНА ПОК. П. ПЕТРОВИЋА

Сопств. Ломничке Минер. Воде
КРУШЕВАЦ

258, 7—10

Француско-Српска Банка

— НИШ —

извештава трговачки свет да продаје чекове на Париз у сваком износу по курсу 120 динара сребра за 100 франана.

Она продаје чекове и на друга места као: Лондон, Петроград, Њујорк, Милано, Женева, Атина, Солун и т. д. по одговарајућем паритету.

257

8—10

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

Закупац сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту имам воде у флашама од 1/2, 3/4, и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупцу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где ће добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупцу

Љуб. Ристићу

193—20—

гостиничару хотел „Касина“ Крушевац.